

ÖVERKALIX
KOMMUN

BUDGETDIREKTIV

BUDGETDIREKTIV OCH PRELIMINÄRA RAMAR

2019-2021

Övergripande ekonomiska mål

Överkalix kommun ska ha en stabil ekonomi över tiden. En stabil ekonomi är en grundläggande förutsättning för att kommunen ska klara de ålägganden som riksdagen har beslutat om och de satsningar som kommunen själv vill göra. Kommunen kan endast med en stabil ekonomisk grund fullfölja sina åtaganden gentemot kommunens invånare.

Det lagstadgade balanskravet anger den miniminivå som kommunens resultat inte får understiga. Kommunen kan emellertid inte nöja sig med att ha ett nollresultat. För att ge kommunen handlingsutrymme vid oförutsedda händelser och för att finansiera investeringar och amorteringar behövs ett överskott.

Kommunen bör klara sina investeringar med egna medel. Investeringar och amorteringar ska anpassas i storlek och tid för att behålla en fortsatt god likviditet.

Kommunens prioriterade finansiella mål
Årsresultatet ska uppgå till 1 % av skatter och bidrag, motsvarande 2,3 mkr
Oförändrad utdebitering
Soliditeten ska förbättras under planperioden
Alla investeringar ska ha en långsiktig hållbar plan/långsiktig bärkraft.

Resultatmål

Strävan är att på sikt nå resultat i storleksordningen 2 % av skatter och bidrag vilket motsvarar 4,6 mkr för Överkalix kommun.

Utdebitering

Överkalix kommun har en utdebitering som ligger högre än fem av sex angränsande kommuner.

Soliditeten har försämrats marginellt under det senaste året. Soliditeten är positiv om pensionskulden som redovisas som ansvarsförbindelse medräknas.

Investeringar

Investeringar som skapar tillväxt prioriteras och kan under enstaka år medföra en ökning av den totala investeringsbudgeten. Även investeringar som leder till att driftkostnaderna minskar prioriteras.

Det är investeringarnas driftmässiga effekter som är av störst betydelse. Uppställt mål ses som ett riktmärke men vid beslut om investeringsbudget och vid utvärdering av måluppfyllelse läggs stor vikt vid de ekonomiska konsekvenserna för driften.

Som investering redovisas utgifter som uppgår till minst 50 000 kr och har en livslängd på minst 3 år.

Kommunens verksamhetsmål

Kommunens övergripande mål har tagits fram för att vara indikatorer för den verksamhet som bedrivs i kommunen.

- Kommunens övergripande mål
- Nämndernas strategier
- Förvaltningarnas åtaganden
- Avdelningens eller enhetens aktiviteter som genomförs på avdelnings eller enhetsnivå

Kvalitetsmåten återfinns i budgetdokumenten.

Även för koncernbolagen, Överkalix Värmeverk AB och Stiftelsen Överkalixbostäder, bör finansiella och verksamhetsmässiga mål redovisas i budget.

Ekonomiska förutsättningar

Nuläge

Överkalix kommun befinner sig i ett bekymmersamt ekonomiskt läge. Kommunen redovisade ett positivt resultat för 2017-men prognosen för 2018 pekar mot ett underskott.

Under finanskrisens inledande år, 2008-2009, genomfördes effektiviseringar på de flesta verksamhetsområden. Kommunen har dessutom under en rad av år erhållit ersättningar i form av återbetalda sjukförsäkringspremier och konjunkturstöd. År 2017 fick kommunen betydande bidrag från Migrationsverket. Överkalix kommun har under dessa år, i likhet med de flesta övriga kommuner, uppnått relativt goda resultat.

De senaste åren har kostnaderna ökat i snabbare takt än intäkterna. Under 2017 klarade styrelser/nämnder sammantaget att bedriva verksamheten med tilldelade medel. Vi erhöll högre skatteintäkter och extra tillskott på grund av rådande flyktingsituation.

Med en krympande befolkning och förändringar av befolkningens sammansättning och behov krävs ett fortgående arbete med att anpassa verksamheterna så att de ryms inom kommunens samlade resurser.

Kostnadsläget kvarstår till stora delar vid ingången till 2018 och budgetutfallsprognoserna pekar på ett stort underskott. Socialnämnden beräknar det största prognostiserade underskottet.

Intäktsutveckling

Två saker som är av stor betydelse för intäktsutvecklingen är kommunens invånarantal och utvecklingen av skatteunderlaget för riket.

När det gäller kommunens invånarantal är det folkmängdssiffrorna per den 1 november som ligger till grund för beräkningen av skatteintäkter och utjämningsbidrag. Den 1 november 2017 hade kommunen en befolkning på 3 376 (3 387) invånare, vilket motsvarar en minskning på 11 personer i jämförelse med 1 november 2016.

De senaste 10 åren har invånarantalet minskat med i genomsnitt 42,8 personer per år. De budgetramar som är föreslagna bygger på en minskning om 60 personer per år. Utjämningsbidragen är i hög grad beroende av vilka ålders-kategorier som utgör kommunens befolkning.

Skatteunderlagets utveckling

Beräkningen av kommunens framtida skatteintäkter bygger på de prognoser över skatteunderlagsutvecklingen som görs av SKL, Sveriges Kommuner och Landsting.

Generella statsbidrag/kommunalekonomisk utjämning

Kommunen får intäkter genom egna skatteinkomster men också från bidrag inom systemet för generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Syftet med utjämningsystemet är att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för alla kommuner att kunna tillhandahålla likvärdig service till sina invånare, oberoende av kommuninvånarnas inkomster och andra strukturella förhållanden.

Kommande verksamhetsförändringar och utvecklingsområden

Inom Barn- och utbildningsnämndens område fortgår översyn av lokalbehovet.

Inom kommunstyrelsens område fortgår arbetet med upphandlingar och en översyn av rutinerna för inköp och inköspolicy.

Inom samtliga nämnder pågår ett kvalitetsarbete där vi arbetar med målstyrning i syfte att utveckla verksamheterna och styrprocessen.

Inom socialnämnden pågår en översyn av samtliga verksamheter samt ett omfattande arbete med att se över framtidens äldreomsorg på kort och lång sikt.

Ekonomisk strategi för planeringsperioden

Utrymme ska skapas för utvecklingsinriktade och tillväxtfrämjande insatser.

Nämnder och förvaltningar skall budgetera och planera verksamheten så att den säkert och långsiktigt kommer att rymmas inom kommunens totala tillgängliga ekonomiska utrymme.

Respektive nämnd och verksamhet måste även lyfta fram och ta hänsyn till förändringar i det demografiska trycket.

Verksamhetsutökningar och ambitionshöjningar inom nämndens område måste prövas mot befintlig resurstilldelning och skapas genom omprövning och effektivisering av befintlig verksamhet. Utrymme för investeringar får ställas mot den planerade verksamhetens resursbehov inom ramen för tilldelad budget. Det är investeringarnas driftmässiga effekter som är av betydelse.

Kostnadsminskande åtgärder stimuleras. Personalminskningar i form av pensionslösningar eller avgångsvederlag, inom ramarna för centralt beslutade regler, tillgodoräknas förvaltningen så snart beslut fattas eller verkställs.

När det gäller fastigheter som friställs tillgodoräknas lämnande förvaltning vid halvårs eller årsskifte som inträder minst 6 månader efter uppsägning. Om ny verksamhet tillträder utan behov av lokalanpassning övergår kostnaden direkt till tillträdande verksamhet.

Vid alla beslut gäller att de ska hanteras så att de skapar bästa möjliga värde för hela kommunkoncernen.

Övriga planeringsgrunder

Kommunfullmäktige fastställer följande principer som ska användas i beräkningen av kommunens kostnader.

Kostnadsökningar

Personalkostnaderna beräknas öka med 2,0 % per år, vilket motsvarar en löneökning på 2,6 % från och med april månad. År kostnaderna kända ska de kända kostnaderna användas. Alla kostnadsökningar ska rymmas inom tilldelad budgetram.

Kapitalkostnader

Kapitalkostnaderna beräknas enligt nominell metod, vilket innebär linjär avskrivning på anläggningstillgångarnas ursprungliga anskaffningsvärde och intern ränta, 1,75 % för 2019 beräknad på kvarstående bokfört värde.

Interndebiteringar

Beräknas efter verkliga eller schablonmässiga kostnader. Huvudprincipen är att interndebiteringar budgeteras och bokförs via bokföringsorder årsvis, fördelat på årets månader.

Taxor och avgifter

Nämnder och förvaltningar ska se över de taxor och avgifter de ansvarar för och inkomma med förslag till justeringar vid behov.

Preliminära budgetramar 2019, 2020 och 2021

De preliminära budgetramarna ger inte täckning för beräknade pris- och löneökningar, vilket innebär att omfördelningar och neddragningar i verksamheterna måste planeras.

<i>Nettoramar, kkr</i>	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Prel. ram 2020	Prel. ram 2021
Kommunstyrelsen	48,4	53,0	52,2	52,2	52,2
Barn- och utbildningsnämnden	72,5	71,4	70,4	70,4	70,4
Socialnämnden	103,0	105,0	103,5	103,5	103,5
Bygg- och miljönämnden	1,8	2,0	1,8	1,8	1,8

Befolkningsminskning utöver nuvarande prognos kan bidra till minskade kommunbidrag för nämnderna.

Från och med den 1 januari 2013 finns det enligt kommunallagen en möjlighet att under vissa betingelser reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR). Denna reserv kan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel i de fall årets resultat är negativt. Överkalix kommun har för närvarande 10,0 mkr i resultatutjämningsfonden.

Insättningar till fonden skedde under 2013 med 5,7 mkr, under 2015 med 0,4 mkr och under 2016 med 7,3 mkr. År 2014 användes 3,4 mkr av fondens medel för att täcka del av årets underskott.

I ovanstående ramfördelning är varken avsättning eller användning av medel från resultatutjämningsreserven medräknat.

Uppdrag till nämnder

Kommunstyrelsen ger i uppdrag till styrelser och nämnder att även inför kommande budgetarbete initiera omprövning och utveckling av verksamheten, innefattande genomlysning av den samlade verksamheten med syfte att:

- kritiskt granska uppdragets innehåll och tydligt avgränsa vilka behov som ska prioriteras och vilka ambitionsnivåer som ska uppnås
- se över nuvarande organisations- och verksamhetsformer i syfte att effektivt stödja förverkligandet av uppdraget
- formulera tydliga effektiviseringskrav för verksamheten

Budgetmaterial

Det material som nämnder och förvaltningar skall lämna in till budgetberedningen utgör beslutsunderlag för det kanske allra viktigaste politiska beslutet under året. Prioriteringar måste göras mellan många angelägna verksamheter.

Kommunstyrelsen utarbetar tekniska anvisningar om det praktiska budgetarbetet samt en tidsplan